

TEBLİĞ

Rekabet Kurumundan:

**UZMANLAŞMA ANLAŞMALARINA İLİŞKİN
GRUP MUAFİYETİ TEBLİĞİ
(TEBLİĞ NO: 2013/3)**

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Tebliğin amacı; teşebbüsler arasında yapılan uzmanlaşma anlaşmalarının, 7/12/1994 tarihli ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanununun 4 üncü maddesi hükümlerinin uygulanmasından grup olarak muaf tutulmasının koşullarını belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Genel olarak birbirlerini tamamlayıcı nitelikte iktisadi varlıklara ve faaliyetlere sahip bulunan teşebbüsler arasında yapılan üretimde uzmanlaşmaya veya dağıtıma ilişkin olan ve pazar payı bu Tebliğin 7 nci maddesinde belirtilen sınırları aşmayan 4054 sayılı Kanununun 4 üncü maddesi kapsamındaki anlaşmalar bu Tebliğ kapsamındadır.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Tebliğ, 4054 sayılı Kanununun 1 inci ve 5 inci maddeleri ile 27 nci maddesinin (f) bendine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Tebliğin uygulanmasında;

- a) Alt pazar ürünü: Bir ya da birden fazla tarafın uzmanlaşma ürününü ara malı olarak üretimlerinde kullandıkları ve ilgili pazarda satışa sundukları ürünü,
- b) Anlaşma: Bir anlaşma, teşebbüs birliği kararı ya da uyumlu eylemi,
- c) Dağıtım: Hizmetlerin sunumu ve malların satışını kapsayan dağıtım faaliyetini,
- ç) Fiili rakip: Aynı ilgili pazarda aktif olarak faaliyet göstermekte olan teşebbüsü,
- d) Hizmetlerin hazırlanması: Müşterilere üst pazarda sunulan hizmetlere ilişkin faaliyetleri,
- e) İlgili pazar: Uzmanlaşma anlaşmasına konu olan ürünlerin ait olduğu ilgili ürün pazarı ve coğrafi pazar ile uzmanlaşmanın ara mallara ilişkin olduğu durumlarda, bu ara malların zorunlu girdi olarak kullanıldığı alt ürün pazarını ve coğrafi pazarı,
- f) Münhasır alım yükümlülüğü: Uzmanlaşma ürününün yalnızca uzmanlaşma anlaşmasındaki taraftan satın alınmasını,
- g) Münhasır satım yükümlülüğü: Uzmanlaşmaya konu ürünü, anlaşmaya taraf teşebbüs ya da teşebbüslerin rakibi konumunda olan teşebbüse sağlamama yükümlülüğünü,
- ğ) Ortak dağıtım: Tarafların ortak bir ekip, organizasyon veya teşebbüs vasıtasıyla ya da rakip teşebbüs konumunda olmayan üçüncü bir tarafı, münhasır olan ya da olmayan bir dağıtıcı atamak suretiyle ortak dağıtım yapmalarını,
- h) Potansiyel rakip: Uzmanlaşma anlaşmasının yokluğu durumunda fiyatlarda küçük ve kalıcı bir artış olması halinde, gerekli dönüştürme maliyetlerine katlanarak veya ek yatırımları yaparak üç yılı aşmayacak zaman diliminde ilgili pazara girme olasılığı bulunan teşebbüsü,
- ı) Rakip teşebbüs: Fiili veya potansiyel rakipleri,
- i) Taraf: Anlaşmaya taraf olan teşebbüsleri ve bu teşebbüslerin bağlantılı teşebbüslerini,
- j) Uzmanlaşma anlaşması: Bu Tebliğin 5 inci maddesinde tanımlanan tek taraflı ve karşılıklı uzmanlaşma anlaşmaları ile ortak üretim anlaşmalarını,
- k) Uzmanlaşma ürünü: Uzmanlaşma anlaşması ile üretilen ürünü,
- l) Üretim: Taşeronluk yoluyla üretim de dâhil olmak üzere, malların imalatı ya da hizmetlerin hazırlanmasını,
- m) Ürün: Dağıtım ve kiralama hizmetleri hariç olmak üzere, ara mallar ve/veya hizmetler ile nihai mallar ve/veya hizmetleri ifade eder.

(2) Bu Tebliğin uygulanmasında bağlantılı teşebbüsler;

- a) Anlaşmaya taraf bir teşebbüs üzerinde doğrudan veya dolaylı olarak, oy haklarının yarısından fazlasını kullanma yetkisine, yönetim kurulu, denetim kurulu veya teşebbüsü hukuken temsil eden organların üyelerinin yarısından fazlasını atama yetkisine ya da işlerini idare etme hakkına sahip olan teşebbüsler ile bunların ve anlaşmaya taraf teşebbüslerin anılan hak ve yetkilere doğrudan ya da dolaylı olarak sahip oldukları teşebbüsleri,
- b) Anlaşmanın tarafları ve/veya (a)'da sayılan bağlantılı teşebbüslerinin ya da bunlardan bir ya da daha fazlası ile üçüncü tarafların belirtilen hak ve yetkilere doğrudan ya da dolaylı olarak birlikte sahip oldukları teşebbüsleri ifade eder.

Muafiyetin genel koşulları

MADDE 5 – (1) Bu Tebliğ kapsamındaki muafiyetten aşağıda belirtilen anlaşmalar yararlanır:

a) Aynı ürün pazarında aktif olarak faaliyet gösteren taraflardan birinin, belirli ürünlerin üretimini tamamen veya kısmen durdurmayı ya da o ürünlerin üretimini yapmamayı ve bu ürünleri rakip bir teşebbüsten almayı kabul ettiği, aynı zamanda rakip teşebbüsün de o ürünleri üretmeyi veya arz etmeyi kabul ettiği “tek taraflı uzmanlaşma anlaşmaları”,

b) Aynı ürün pazarında aktif olarak faaliyet gösteren iki ya da daha fazla tarafın karşılıklı olarak, belirli ve fakat farklı ürünlerin üretimini tamamen veya kısmen durdurarak ya da üretimini yapmayarak, bu ürünleri üretilip arz etmesinde anlaşılan karşı taraflardan satın almayı kabul ettikleri “karşılıklı uzmanlaşma anlaşmaları”,

c) Aynı ürün pazarında aktif olarak faaliyet gösteren ya da bir uzmanlaşma anlaşması vasıtasıyla bir ürün pazarına girmek isteyen iki ya da daha fazla tarafın belirli ürünleri ortaklaşa üretmeyi kabul ettiği “ortak üretim anlaşmaları”.

(2) Bu Tebliğ ile öngörülen muafiyet, ayrıca şu durumlarda da geçerlidir:

a) Tarafların, münhasır alım veya münhasır arz yükümlülüğünü kabul etmesi,

b) Tarafların, uzmanlaşma anlaşması ürünlerini bağımsız olarak satmak yerine bu ürünlerin ortak dağıtımını öngörmesi.

(3) Söz konusu anlaşmaların esas amacı olmaması kaydıyla, anlaşmaların uygulanmasıyla doğrudan ilişkili ve gerekli olan, bir veya birden fazla tarafa fikri mülkiyet hakları devri ya da lisans verilmesi gibi yan hükümler için de bu Tebliğ hükümleri uygulanır.

Uzmanlaşma anlaşmalarını grup muafiyeti kapsamı dışına çıkaran haller

MADDE 6 – (1) Aşağıda sayılan, rekabeti doğrudan veya dolaylı olarak engelleme amacı taşıyan sınırlamaları içeren uzmanlaşma anlaşmaları bu Tebliğ ile tanınan muafiyetten yararlanamaz:

a) Ortak dağıtım kapsamındaki doğrudan müşteriler hariç olmak üzere üçüncü taraflara ürün satışında fiyat tespiti,

b) Pazarların veya müşterilerin paylaşımı,

c) Üretim miktarı veya satışların sınırlandırılması.

(2) Ancak yukarıdaki fıkranın (c) bendinde belirtilen türden sınırlamaları içeren tek taraflı veya karşılıklı uzmanlaşma anlaşmaları bağlamında ürün miktarlarının kararlaştırılmasına ilişkin hükümler veya ortak üretim anlaşması bağlamında üretim kapasitesinin ve miktarının belirlenmesi ile ortak dağıtımda satış hedeflerinin belirlenmesi mümkündür.

Pazar payı eşiği

MADDE 7 – (1) 5 inci maddede öngörülen muafiyet, tarafların toplam pazar payının, ilgili pazarların herhangi birinde yüzde 25’i aşmadığı durumda geçerlidir.

Pazar payı eşiğinin uygulanması

MADDE 8 – (1) 7 nci maddede öngörülen pazar payı eşiğinin uygulanması bakımından aşağıdaki esaslar geçerlidir:

a) Pazar payı, pazardaki satış değeri bazında hesaplanır. Eğer satış değeri verilerine ulaşılmıyorsa pazardaki satış miktarı da dâhil olmak üzere diğer güvenilir pazar verilerine dayalı tahminler, ilgili teşebbüslerin pazar payını hesaplamak için kullanılabilir.

b) Pazar payı bir önceki takvim yılına ilişkin veriler esas alınarak hesaplanır.

c) 4 üncü maddenin ikinci fıkrasındaki bağlantılı teşebbüsler tanımının (b) bendindeki teşebbüslere ait pazar payı (a) bendindeki hak ve yetkilere sahip her bir teşebbüse eşit olarak dağıtılır.

ç) Pazar payı başlangıçta yüzde 25’ten fazla olmayıp daha sonra yüzde 30’u aşmayacak şekilde eşiğin üzerine çıkarsa, muafiyet yüzde 25 oranındaki pazar payı eşiğinin ilk aşıldığı yılı takip eden sonraki iki yıl boyunca da geçerli olmaya devam eder.

d) Pazar payı başlangıçta yüzde 25’ten fazla olmayıp daha sonra yüzde 30’un üzerine çıkarsa, muafiyet yüzde 30 oranındaki eşiğin ilk aşıldığı yılı takip eden yıl boyunca da geçerli olmaya devam eder.

e) (ç) ve (d) bentlerinin sağladığı haklar, sürenin iki takvim yılını aşmasına neden olacak şekilde birleştirilemez.

Muafiyetin geri alınması

MADDE 9 – (1) Rekabet Kurulu, bu Tebliğ ile muafiyet tanınmış bir anlaşmanın Kanununun 5 inci maddesinde düzenlenen koşullarla bağdaşmaz etkilere sahip olduğunu tespit ederse muafiyeti geri alabilir. Bu durumda Rekabet Kurulu, nihai kararını vermeden önce tarafların yazılı ve/veya sözlü görüşlerini ister.

Kanununun 6 ncı maddesinin uygulanması

MADDE 10 – (1) Bu Tebliğ hükümlerine göre tanınmış olan muafiyet, Kanununun 6 ncı maddesinin uygulanmasını engellemez.

Mevcut anlaşmalar

GEÇİCİ MADDE 1 – Bu Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce yapılan ve Tebliğde düzenlenen koşullara uygun olan anlaşmalar Tebliğ kapsamında sayılır.

Yürürlük

MADDE 11 – (1) Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 12 – (1) Bu Tebliğ hükümlerini Rekabet Kurumu Başkanı yürütür.